

Rodina

Natálie Klemková, 371920

Eliška Bílková, 371956

Učivo podle RVP ZV

- Vzdělávací oblast – Člověk a jeho svět
- Tematický okruh – Lidé kolem nás, Člověk a jeho zdraví

Očekávané výstupy podle RVP

0 1. období

- 0 Žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.
- 0 Žák odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.

Očekávané výstupy podle RVP

0 2. období

- 0 Žák vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).
- 0 Žák rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení.

Očekávané výstupy podle RVP

0 2. období

- 0 Žák rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.
- 0 Žák rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození.

1. ročník - učivo

Časová dotace: 4 hodiny

- Rodina.
- Domácnost – domácí práce.
- Význam a typy rodiny.
- Členové rodiny.
- Rodinné oslavy.

1. ročník - pojmy

Rodina (užší, širší, úplná, neúplná), členové rodiny a jejich role v rodině (matka, rodiče, otec, dědeček, babička, bratr, sestra, sestřenice, bratranec), domácnost a domácí práce, narozeniny, věk, datum narození, oslava, svátek, blahopřání, dárek.

1. ročník – očekávané výstupy

- Žák vysvětlí význam rodiny a potřeby, které naplňuje.
- Popíše členy své rodiny a blízké příbuzenské vztahy v rodině.
- Žák vysvětlí pojmy úplná, neúplná, užší a širší rodina.
- Žák uvede příklady potřeb, které mu zabezpečuje jeho rodina.
- Žák vyjmenuje a popíše domácí práce, které vykonává on a členové rodiny.
- Žák vypráví o rodinných akcích, oslavách a událostech.

1. ročník – náměty do výuky

- Dramatizace - rodinná oslava, blahopřání, domácí práce, členové rodiny
- Kresba členů rodiny
- Spojování dvojic (matka-otec, teta-strýc, bratr-setra)
- Rodinné fotky – prezentace rodiny
- Slavnostní stůl se jmenovkami
- Rodinný erb

2. ročník - učivo

Časová dotace: 3 hodiny

- Rodina.
- Členové rodiny.
- Rodokmen.
- Povolání.

2. ročník - pojmy

Rodina (dětské domovy), členové rodiny (synovec, neteř, manžel, manželka, prarodiče), blízké a vzdálené příbuzenské vztahy, role v rodině, slušné chování, domácnost a domácí práce, rodokmen, vývoj člověka (fáze vývoje – dětství, mládí, dospělost, stáří), povolání.

2. ročník – očekávané výstupy

- Žák rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.
- Sestaví rodokmen své rodiny (dvougenerační).
- Žák popíše různá povolání.
- Žák vyjmenuje zásady slušného chování a dodržuje je.
- Žák seřadí a charakterizuje jednotlivé fáze vývoje člověka ve správném pořadí.

2. ročník – náměty do výuky

- Hádanky o členech rodiny (Jsem bratr tvého otce. Jsem tvůj? Jsem muž, moje dcera je tvoje sestřenice. Jsem tvůj?)
- Dramatizace slušného chování, povolání.
- Sestavení rodokmenu s fotografiemi.
- Pracovní listy – přiřazování osob k fázím vývoje, seznam členů rodiny + věk + fáze vývoje. vlastní fotografie a seřazená podle věku.

3. ročník - učivo

- 0 Časová dotace: 3-4 hodiny.
- 0 Vztahy mezi lidmi.
- 0 Soužití a pravidla v rodině.
- 0 Konflikty v rodině a jejich řešení.

3. ročník - pojmy

- Vztahy mezi lidmi (slušné chování, tolerance, zájem o druhého, umění naslouchat), soužití a pravidla v rodině (jak se chováme k druhým, jaká pravidla dodržujeme, aby rodina fungovala, individuální pravidla každé rodiny), konflikty v rodině a jejich řešení (konflikt, co jím způsobíme, jak se k nim stavíme).

3. ročník – očekávané výstupy

- 0 Žák uvede pravidla pro soužití v rodině.
- 0 Žák uvede příklady, jak může přispět k lepšímu soužití v rodině (uvědomuje si své potřeby a potřeby druhých).
- 0 Žák rozebere jednoduchý konflikt v rodině a zkusí navrhnout řešení problému.

3. ročník – náměty do výuky

- Dramatizace problémové situace.
- Rozhovor – rozlišení dobré/špatné.
- Tematické pracovní listy.

4. ročník - učivo

- Časová dotace: 3 hodiny
- Předchůdce člověka a člověk dnešní.
- Fáze života člověka (zárodek, plod, novorozenec, kojeneček, batole, předškolák, školák, dospívající, dospělý, starý člověk, (smrt)).
- Nebezpečné situace v rodině (zneužívání, týrání) a kde hledat pomoc – tísňové linky.
- Výběr a hodnota povolání.

4. ročník - pojmy

- Předchůdce člověka (tlupa, jeskyně, lidoop), fáze života člověka (zárodek, plod, novorozenec, kojeneček, batole, předškolák, školák, dospívající, dospělý, starý člověk, (smrt)), problémy v rodině (zneužívání, týrání), tísňová volání a hledání pomoci (112 jednotné evropské číslo tísňového volání, 150 Hasičský záchranný sbor ČR, 155 zdravotnická záchranná služba, 158 Policie ČR, 156 obecní (městská) policie), výběr a hodnota povolání.

4. ročník – očekávané výstupy

- Žák správně seřadí a pojmenuje fáze lidského života.
- Žák porovná a popíše vlastními slovy rozdíl mezi předchůdci člověka a člověkem dnešním.
- Žák rozliší bezpečnou a nebezpečnou situaci v rodině, popř. ví, kde v této situaci může najít pomoc.
- Žák chápe hodnotu povolání.

4. ročník – náměty do výuky

- Dramatizace života člověka v minulosti.
- Výtvarné pojetí předchůdce člověka.
- Tematické pracovní listy – fáze života člověka (žák zkusí zařadit do jednotlivých fází příbuzné).
- Videá vývoje jedince, pravěk (např. Byl jednou jeden život).

5. ročník - učivo

- 0 Časová dotace: 4 hodiny
- 0 Vývoj plodu před narozením -prohlubování učiva 4. ročníku - propojování se sexuální výchovou.
- 0 Partnerství, manželství, rodičovství, neúplná rodina (rozvod, jeden rodič).
- 0 Náhradní domovy (dětské domovy, adoptivní a pěstounská péče, SOS vesničky).
- 0 Osobní potřeby člověka.

5. ročník - pojmy

- 0 Vývoj plodu před narozením (zárodek, plod, těhotenství), partnerství, manželství, rodičovství (civilní a církevní sňatek, rozvod, heterosexuální a homosexuální vztah), neúplná rodina (rozvod, jeden rodič), náhradní domovy (dětské domovy, adoptivní a pěstounská péče, SOS vesničky), základní tělesné potřeby a další potřeby (fyziologické/tělesné – dýchání, přijímání a vylučování potravy, spánek odpočinek aj.; bezpečí a jistoty; lásky, přijetí; uznání, úcty, (seberealizace)...).

5. ročník – očekávané výstupy

- Žák popíše vývoj plodu před narozením.
- Žák vysvětlí rozdíl mezi dětským domovem a náhradní rodinnou péčí.
- Žák vysvětlí vlastními slovy rozdíl mezi adoptí a pěstounstvím.
- Žák rozlišuje pojmy manželství, partnerství, rodičovství.
- Žák vyjmenuje potřeby člověka.

5. ročník – náměty do výuky

- 0 Exkurze dětského domova.
- 0 Beseda s pracovníkem dětského domova, adoptivním rodičem či pěstounem.
- 0 Výuková videa.
- 0 Abstraktní výtvarné pojetí osobních potřeb.
- 0 Diskuze, rozhovor .
- 0 Dramatizace.

Mezipředmětové vztahy

- Cizí jazyk – slovní zásoba na dané téma.
- Český jazyk – vyprávění, popis člena rodiny, text o rodině, příběhy ze života dětí (Boříkovy lapálie, Děti z Bullerbynu).
- Matematika – tematické slovní úlohy, počítání věku.
- Hudební výchova – tematické písně (Ach synku, Mamince, ...).
- Výtvarná a pracovní výchova – kresba rodiny, tvorba jmenovek na stůl, pozvánek na oslavu, přání, slavnostní tabule, erb rodiny, rodokmen..., abstraktní pojetí svého postavení v rodině, abstrakce osobních potřeb.
- Tělesná výchova – tematická hodina (družstva podle rodiny).

Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova - sebepoznání, vztahy v rodině, zásady lidského soužití, lidské potřeby, vnímání sebe a druhých.
- Výchova demokratického občana - práva a povinnosti člena rodiny, pravidla rodiny.
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině.
- Multikulturní výchova - základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách.

Použitá literatura

- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
- Učebnice, pracovní sešity a metodické příručky prvouky pro 1. – 5. ročník (Fraus, Didaktis, Prodos)
- MACHOVÁ, Jitka. Biologie člověka pro učitele. Praha: Karolinum, 2002.
- Metodické příručky pro učitele.